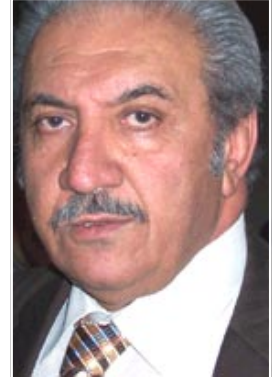

ئه‌نفالکریان د نه‌مانا خۆدا ژێ خزمه‌تا کیشه‌یا کوردی کر

پروفیسور به‌درخان سنڊی

به‌ری بیست سالان وه‌ک فا رۆژان تاوانا مه‌زن «الانفال» ده‌ستپێکەر، راستی گه‌له‌ک ژ براده‌رین نخبه‌سه‌ر و هه‌وزانسان ل سه‌ر فی بابه‌تی نخبه‌سه‌ینه، هه‌روه‌سا گه‌له‌ک کونفرانس ژێ هاتن گه‌ردان، هه‌روه‌سا وه‌زاره‌ته‌کا تایه‌ته‌ب کاروبارین شه‌هید و ئه‌نفالان ل هه‌رێما کوردستانێ هاته‌ دامه‌زراندن. ل قه‌یرێ من ده‌قیته‌ ئه‌م ژ لایه‌کی نوو قه‌ به‌رێ خۆ بده‌ینه قه‌ی کاره‌ساتی و کارتیکنرا وی ل سه‌ر کیشه‌یا کوردی. ئه‌نفال تاوانه‌... کاره‌ساته‌...

بزاچه‌کا شوڤینی بوو ژ بو جینوسایدکرنا ملله‌تی کورد و نه‌هیلانا توفیق وانا و پاشه‌رۆژا وان هه‌روه‌سا مه‌سه‌لا حه‌له‌پچه و بکارئینانا چه‌کی کیمیاوی، ئه‌و ژێ هه‌ر ژ بو وی ئارمانجی بوو ژمارا شه‌هیدین ئه‌نفال و حه‌له‌پچه ژ ژمارا کوشتیین هیروشیمایین پترن، ئه‌فه راستیه‌کا ژماره‌ وانی یه، به‌لێ پا پرسیار ل قه‌یرێ ئه‌فه‌یه: ئایا کێ ژ کێ بر پشته‌ی ئه‌نجامدانا ئه‌نفال و کیمیا بارانکرنا حه‌له‌پچه، رۆژێما دکتاتوری ل به‌غدا یان ژێ کیشه‌یا کوردی یا مفادار؟

بێگۆمان کیشه‌یا کوردی پشته‌ی تاوانین ئه‌نفال و حه‌له‌پچه شیا گه‌له‌ک پێشقه‌ بچیت و ل ناڤ ده‌وله‌تان هاته‌ ناسکرن وه‌ک کیشه‌یه‌کا مافدار و په‌بوه‌ندی ب چاره‌نووسا ملله‌ته‌کی قه‌ هه‌یه.

ئه‌گه‌ر هات و مه‌ به‌راوردی هه‌موو کار و ره‌نجین راگه‌یاندا کوردی بکه‌ین د گه‌ل مه‌سه‌لا ئه‌نفال و حه‌له‌پچه ئه‌ز ب پشته‌ستی دبیترم راگه‌یاندا کوردی نه‌کاری یه‌ هندی مه‌سه‌لا ئه‌نفال و حه‌له‌پچه خزمه‌تا کیشه‌یا کوردی بکه‌ت، واته‌ راسته‌ ئه‌نفال نه‌ما و حه‌له‌پچه ژێ هاته‌ ئافاکرن، به‌لێ یا کارتیکنرا قه‌ی جینوسایدی وه‌ک راگه‌یاندا وه‌ک رامیاری مایه‌ و دێ مینیت و هه‌را مه‌زنتر لێ ده‌یت و لیکولین و بووچونین نیڤده‌وله‌تی به‌رده‌وامن ل سه‌ر قه‌ی مه‌سه‌لی.

ئه‌فه ب راستی مه‌ ده‌هینیت هندی کو (راستی) چه‌ند به‌هینته‌ قه‌شارتن و ته‌عدا چه‌ند ل ملله‌تان به‌هینته‌ کرن وه‌لێ دێ هه‌ر رۆژه‌ک هیت ئه‌ف ته‌عدا و سته‌مکاری یه‌ بێگۆمان نه‌هه‌ما دێ جیهان ل سه‌ر هه‌لبیت به‌لێ پا دێ خزمه‌تا کیشه‌یا هه‌ق که‌ت. ئه‌فه ژێ لوجیکا ژیانێ یه.

ئه‌ز دبیترم راسته‌ و مخابن هزار جارن مخابن بو هه‌ر شه‌هیده‌کی مه‌ کوردان ب ده‌ستی رۆژێما زۆردار هاتیه‌ شه‌هیدکرن به‌لێ پا میترویین تولا وان ستاندا و ب ئاویه‌کی دراماتیکی کو قه‌ت به‌ ل بیره‌ رۆژێمی بی دێ گه‌هته‌ وی رۆژێ و دێ ب چاڤی خۆ بینه‌تی کو دێ هیتته‌ دادکرن و سیداره‌کرن، نه‌ هه‌ما ئه‌فه‌ ژێ به‌لێ پا رۆژێما وان و تیوریا وان یا شوڤینی دێ هیتته‌ سه‌فیلکرن، هه‌روه‌سا بو هه‌موو وان رۆژیم و که‌سان ئه‌وین هه‌ستین شوڤینی هه‌ین ئه‌وین وه‌سا تیدگه‌هن کو قه‌ده‌رێ وان د دونیایی دا ئه‌فه‌یه‌ حوکمی ل خه‌لێ بکه‌ن هه‌ندک جارن ب ناڤی دیا نه‌تی و هه‌ندک جارن ژێ ب ناڤی قه‌ومیه‌تی و خه‌لکی ئه‌نفال و ژیر ده‌ست بکه‌ن ئاشکرا بوو کو ئه‌فه‌ ئه‌فسانه‌یه‌. خه‌ونه‌ و ئه‌گه‌ر بو چه‌ند ساله‌کا ل هه‌ندک جها ئه‌و خه‌ون هاتبیت ئه‌نجامدان به‌لێ دیاربوو کو قه‌ده‌رێ وان بی راست ئه‌فه‌یه، روی ره‌شی و سه‌فیلی یه.

ئه‌ز دبیتم هه‌ر که‌سه‌ک ل مه‌سه‌لا ئه‌نفال و حه‌له‌پچه گیانێ خۆ ژ ده‌ست دای یان ژێ ئه‌وین ل دووڤ وان دا ماین و ب دل که‌سه‌ری... باب، کور، خووشک، برا، ژن... هه‌قال هتد، ئه‌فه و شه‌هیدین جینوسایدی ئه‌فین سته‌م ل وانا هاتیه‌ کرن هه‌ر ئیک ژ وانا ب راستی ژ رۆژنامه‌یه‌کی مه‌زنتره‌ ژ رادیویان که‌ناله‌کی ته‌له‌فزیونی به‌لاڤتر و کارتیکنه‌رتره‌... ئه‌فانا راگه‌یاندا راست و ره‌سه‌ن ژ بو کیشه‌یا کوردی سازکرن.